

ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ

ਐਸ ਐਸ ਦੁਲਟ ਅਤੇ ਐਸ ਕੇ ਕਪੂਰ ਜੋ ਜੋ ਸਾਹਮਣੇ

ਸੰਭੂ ਦਿਆਲ ਗੁਪਤਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ,

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, -

ਐਲ.ਪੀ.ਏ. 1964 ਦੀ 44-ਡੀ

2 ਮਾਰਚ 1966

ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ (ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤੀ) ਨਿਯਮ (1955)-ਨਿਯਮ 5 ਅਤੇ 7-ਚੋਣ ਸੂਚੀ-ਉਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਉਸ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਨਾਮ-ਰਾਜ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਉਸ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ। ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸੇਵਾ-ਕੀ ਉਸ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ-ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਇੱਕ ਵਾਰ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ-ਕੀ ਨਿਯਮ 7 ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਵਾਚਿਆ, ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ (ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤੀ) ਨਿਯਮ, 1955 ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ (3) ਅਤੇ (4) ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਸੂਚੀ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਸ ਸਾਲ ਲਈ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 7 ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਜ਼ਾ ਚੋਣ ਸੂਚੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਾਲ 1959 ਲਈ ਸਿਲੈਕਟ ਲਿਸਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਸਟੇਟ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਫਸਰਾਂ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਾਲ ਲਈ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਪਰਸੈਸ਼ਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਅੰਤਮਤਾ ਜੁੜੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (3) ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਕਤ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਵਾਚਿਆ, ਜੇਕਰ ਨਿਯਮ 5(4) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਜਾਂ ਸਮੀਖਿਆ 'ਤੇ, ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੰਖਿਆ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੰਬਰ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਉਸ ਸਾਲ ਲਈ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਟਾਉਣੇ ਪੈਣਗੇ ਅਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸਥਿਤੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਵਾਪਸ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਨਾਮ ਇੱਕ ਵਾਰ ਚੋਣ ਸੂਚੀ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਸ਼ੰਭੂ ਦਿਆਲ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ, ਆਦਿ. (ਕਪੂਰ, ਜੇ.)

ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਹਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸਿਵਾਏ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਭੁੱਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਯਮ 7 ਦੇ ਪ੍ਰਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। " ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਨਿਯਮ 5 ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (4) ਅਧੀਨ ਹਰ ਸਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਮੀਖਿਆ ਅਤੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੀਖਿਆ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

1962 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 380-ਡੀ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ ਦੇ 8 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1964 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ।

ਐਸ ਐਲ ਸੇਠੀ, ਵਕੀਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਬੀ.ਬੀ. ਕਿਸ਼ੋਰ, ਵਕੀਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਹੁਕਮ

ਕਪੂਰ, ਜੇ.- ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ, ਜੇ., ਮਿਤੀ 8 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1964 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਹ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ 10 ਜਨਵਰੀ, 1959 ਨੂੰ ਉਪ-ਮੰਡਲ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜੈਪੁਰ, ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ (ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤੀ) ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨਜ਼, 1955 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਯਮ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ। ਨੇ 13, 14 ਅਤੇ 15 ਜਨਵਰੀ, 1959 ਨੂੰ ਹੋਈ ਆਪਣੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦੇ 17 ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਨਾਮ, ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਕਤ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ 9ਵੇਂ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ, ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਉਕਤ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ 13ਵਾਂ ਸੀ; ਪਰ ਕੁਝ ਵੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਯੂਨੀਅਨ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ 27 ਫਰਵਰੀ, 1959 ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਕਤ ਸੂਚੀ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਰਾਜ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ "ਚੋਣ ਸੂਚੀ" ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਕਤੂਬਰ, 1959 ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕੁਲੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਗਲੇ ਸਾਲ, ਉਕਤ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਚਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਮੈਸਰਸ ਚੰਪਾਲਾਲ ਕੋਚਰ, ਮਥੁਰਾ ਨਾਥ ਪੰਚੋਲੀ, ਹਨੂੰਮਾਨ ਸਹਾਏ ਰਾਵਤ ਅਤੇ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਚਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਟੇਟ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਸਾਲ 1959 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਦੂਜੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਉਕਤ ਚਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ, ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਚਾਰ ਨਵੇਂ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਰਾਜ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਸਨ। ਸਾਲ 1960 ਦੀ ਚੋਣ ਸੂਚੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਨਾਮ 13ਵੇਂ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਸੀ, ਵਿੱਚ 19 ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਸਨ। ਇਸ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਯੂਨੀਅਨ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ 21 ਜੂਨ, 1960 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਾਲ 1960 ਲਈ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 27 ਜੂਨ, 1960 ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮਿਸ ਕੋਚਰ ਅਤੇ ਪੰਚੋਲੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਕਾਡਰ ਦੇ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਅਸਮਰੱਥ ਸਾਬਤ ਹੋਈਆਂ ਅਤੇ 15 ਜਨਵਰੀ, 1962 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, 15 ਜਨਵਰੀ, 1962 ਨੂੰ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਪੰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਅਰਥਾਤ, ਮੈਸਰਜ਼ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਚੌਧਰੀ, ਨੰਦ ਲਾਲ ਮਠੂਈ ਪਹਿਲੇ, ਤੇਜ ਨਰਾਇਣ ਕਾਕ, ਰਤਨ ਨਰਾਇਣ ਸ਼ਿਵਪੁਰੀ ਅਤੇ ਵਿਜੇ ਸਿੰਘ ਸਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਸੀਨੀਅਰਤਾਵਾਂ ਲੜੀ ਨੰਬਰ 54, 55, 56, 58 ਅਤੇ 59 ਵਿੱਚ ਸਨ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਪੰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਸਨ; ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੰਖਿਆ 74 ਸੀ। ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਕਤ ਪੰਜ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਲਗਭਗ 25 ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡੇ ਅਫਸਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਪੰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਨਿਯਮ 3 ਚੋਣ ਸੂਚੀ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 4 ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 5, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

- "5. (1) ਕਮੇਟੀ ਅਜਿਹੇ ਰਾਜ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਯਮ 4 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਸ਼ਰਤ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।
- (2) ਅਜਿਹੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਚੋਣ ਇਸ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲਤਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਵੇਗੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ।

ਸੰਭੂ ਦਿਆਲ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ, ਆਦਿ. (ਕਪੂਰ, ਜੇ.)

(3) ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਰਾਜ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਜੂਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੇ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਬੇਮਿਸਾਲ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਸਥਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(4) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੂਚੀ ਦੀ ਹਰ ਸਾਲ ਸਮੀਖਿਆ ਅਤੇ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(5) ਜੇਕਰ ਚੋਣ, ਸਮੀਖਿਆ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰਾਜ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਲੋਪ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰੇਗੀ।"

ਨਿਯਮ 6 ਲਈ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਯੂਨੀਅਨ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਨਾਲ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। "ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ਤ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਯੂਨੀਅਨ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 7 ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਸੂਚੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਰਾਜ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ। , ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

"ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਰਹੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (4) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰਾਜ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਆਚਰਣ ਜਾਂ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਭੁੱਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੀਖਿਆ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਨਾਮ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚੋਂ ਹਟਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।"

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ: (1) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਾਲ 1959 ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਅਰਥਾਤ ਮੈਸਰਸ ਚੰਪਾਲਾਲ ਕੋਚਰ, ਮਥੁਰਾ ਨਾਥ ਪੰਚੋਲੀ, ਹਨੂੰਮਾਨ ਸਹਾਏ ਰਾਵਤ ਅਤੇ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ,

ਉਸ ਨੂੰ ਤੇਰ੍ਹਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਸਾਲ 1960 ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਚਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਹੈ, ਅਤੇ (2) ਨਿਯਮ 7 ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਢੰਗਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਚਰਣ ਜਾਂ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਕੁਤਾਹੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਲ 1962 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਪਹਿਲੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਨਾਮ ਰਾਜ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਉਸ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ, ਉਹ ਸੁਪਰਸੈਸ਼ਨ ਅੰਤਿਮ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਜਕਾਲ ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਨਿਯਮ 5 (4) ਅਧੀਨ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੇ ਉੱਪਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ 5 ਅਕਤੂਬਰ, 1955 ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਤੋਂ ਭਾਗ 'ਏ' ਅਤੇ 'ਬੀ' ਰਾਜਾਂ (ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਕਾਪੀ 'ਤੇ ਅਨੁਬੰਧ ਡੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ, ਮੈਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ (3) ਅਤੇ (4) ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਾਲ 1959 ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਸੂਚੀ, ਨਿਯਮ 7 ਦੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸ ਸਾਲ ਲਈ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਸ ਸਾਲ, ਪਰ ਸਾਲ 1960 ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਜ਼ਾ ਚੋਣ ਸੂਚੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (3) ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਹਿਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (4) ਲਈ ਹਰ ਸਾਲ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਾਲ 1959 ਲਈ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਰਾਜ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਫਸਰਾਂ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਾਲ ਲਈ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਪਰ-ਸੈਸ਼ਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਅੰਤਮਤਾ ਜੁੜੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (3) ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਫਸਰਾਂ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਹਨ- ਚੋਣ ਸੂਚੀ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਚੋਣ ਸੂਚੀ 'ਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਸੰਭੂ ਦਿਆਲ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ, ਆਦਿ. (ਕਪੂਰ, ਜੇ.)

ਸੂਚੀ ਰਾਜ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਪਰੋਕਤ 5 ਅਕਤੂਬਰ, 1955 ਦੇ ਪੱਤਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹੀ ਉੱਚ ਚੋਣ ਗ੍ਰੇਡ ਜਾਂ ਅਹੁਦਿਆਂ ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਮਤਲਬ ਕੱਢਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਯਮ 5 ਦਾ ਉਪ-ਨਿਯਮ (5) ਉਦੋਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਕਿ ਇੱਥੇ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਦੂਜੀ ਦਲੀਲ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਦੇ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੇ ਆਚਰਣ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕੁਤਾਹੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 5 ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਹਨ (1) ਹਰ ਸਾਲ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਅਤੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਤੇ (2) ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਸੂਚੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਾਜ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ, ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਕਤ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਸੇਧ ਜਾਂ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਉਕਤ ਸੂਚੀ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੰਖਿਆ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੰਬਰ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਉਸ ਸਾਲ ਲਈ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਟਾਉਣੇ ਪੈਣਗੇ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਵਾਪਸ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਥਿਤੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਇਸ ਲਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਨਾਮ ਕਦੇ ਵੀ ਹਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਉਸ ਦੇ ਆਚਰਣ ਵਿੱਚ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਯਮ 7 ਦੇ ਪ੍ਰਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਉਕਤ ਪ੍ਰਵਧਾਨ ਸਿਰਫ "ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੀਖਿਆ....." ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਨਿਯਮ 5 ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (4) ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਰ ਸਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਮੀਖਿਆ ਅਤੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੀਖਿਆ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ, ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੰਝ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜਨਵਰੀ, 1962 ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਪੰਜ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਨੰਬਰ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦਾਇਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਪੈਰੇ 18-19 ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਸ਼੍ਰੀ ਯੂ ਐਸ ਮੈਨਨ ਰਾਜਸਥਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਨਾਮ ਸਾਲ 1962 ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ

ਉੱਥੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, "ਇਸ ਸਾਲ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਬਾਹਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 15 ਜਨਵਰੀ, 1962 ਨੂੰ ਹੋਈ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਤਰੱਕੀ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ ਛੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜੇ ਕਿ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵੀ (ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ, ਮਿਤੀ 15 ਜਨਵਰੀ, 1962 ਅਨੁਬੰਧ 'ਸੀ' ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ)। ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਛੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਜੈ ਸਿੰਘ; ਜੋ 1960 ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 11 ਉੱਤੇ ਸੀ, ਰਾਜ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਜੂਨੀਅਰ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ ਡੀ ਗੁਪਤਾ (1959 ਦੀ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ. ਨੰਬਰ 13) ਅਤੇ ਆਰ.ਏ.ਐਸ ਦੇ ਹੋਰ ਅਫਸਰਾਂ, ਜੋ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਜੈ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਜੂਨੀਅਰ ਹਨ, ਨੂੰ ਜਨਵਰੀ, 1962 ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ.ਡੀ. ਗੁਪਤਾ, ਇਸਲਈ, ਆਰ.ਏ.ਐਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਜੂਨੀਅਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਯੂਨੀਅਨ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ 3 ਅਗਸਤ, 1962 ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਮੇਰਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਯਮ 7 ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਬੇਦਖਲੀ ਸਾਲ 1962 ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਅਤੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦਾ ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਉਪ ਨਿਯਮ(4) ਅਧੀਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਨਤੀਜਾ ਸੀ। ਇਸਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਐਸ.ਐਸ. ਦੁਲਤ, ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਬੀ. ਆਰ. ਟੀ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅਨੁਵਾਦਿਤ ਦੁਆਰਾ: ਸਰਵੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ